

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1929"

Személy

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1929. XII. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Pénteken, tizenharmadikán és Luca napján, Óbudán

(Levél a szerkesztőhöz.)

Hát most valóban minden stimmel 1929-ben ami a babonás embereknek kedvezőséget vagy kedvetlenséget jelenthet. A főváros legbabonásabb kerületében Óbudára vettük tehát utunkat, hogy megszagolhassunk valamit a múlt idők hervadt illatából, amikor még valóban voltak babonás emberek, akik a groteszk naptári dátumoktól sorsfordulatokat vártak.

Az óbudai torony keresztjét amugyis frissen aranyozták ebben az évben, messzire ragyog a télies napban, amely reggel kezdődött förtelmes északnyugati széllel, — éppen az óbudai hegyek felől, ahonnan a legkellemetlenebb légáramlások jönni szoktak, mintha a Vasorru Bába indította volna utnak rossz kutyáit. A szél süvöltésén át babonázó hűvösséggel vergődött az eső, amelytől szinte elszoktunk napjainkban. Még éj volt, amikor az adventi misére hívogató óbudai harangszó átört a vihart jósló szélén és esőn, öt óra helyett hat órakor szólalván meg, mintha a későn ébredőket is figyelmeztetni akarná a naptáron kívül, hogy ma van Luca napja, ma kell felkészülnie minden lánynak, hogy a Luca-széknek első forgácsát megfaragja, ha majd beáll az este. (Igaz, hogy mostanában, amikor sok az özvegyasszony, aki már megszokta a férjes életet: a hajadonokat az özvegyek megelőzik és már Luca napjának előestéjén felágaskodnak a székecskére, amelyből kedvesüket, jóvendőbelijüket megpillanthatják. De hát Óbudán nem olyan magasan fekszenek az ablakok, hogy tulságosan sokáig kellessen ágaskodni.)

A baljóslatu viharral kezdődő nap déltájban elcsendesedett, hogy délire már mindenki beleegyezzen a meteorológiai intézet jóslatába, hogy derült idő következik. A szél még okvetlenkedett a hegyek szakadékából, arra van valahol Csobánka, Budakalász, Leányfalu, ahol a szelet mérik, de a lucai nap felmosolygott az égboltozatra, pokolba küldött ködöt, esőt, felleget, mert az idén a télidő azok partjára látszott állani, akik szegények nem a téli időjárásból akarnak megélni.

Napsugár Luca napján!

A legöregebb asszonyok is meglepetten állanak azokban a rejtelmes udvarokban, ahol valamely ismeretlen célból éltüket töltötték. A fiatalság amugy is elment Pestre vagy Újpestre, ahol munkáját keresné vagy végezné. Luca napján Óbuda a legöregebb emberek városrésze.

A hajózás jóformán szünetel már, csak az életmentő motoros jön néha az összekötőhidtől friss legénységért, a dunai partokról eltűnt a nyár és ős közönsége, gyereknép és szekeres munkás, mert jóformán senki se bízik az időjárásban, legfeljebb az újpesti propeller kapitánya: ő nekivág a megszabott időben a folyamnak akkor is, ha csak egy utazószemély kuncorog a fedélzeten. És az idevaló kocsmák, amelyek más esztendőben Luca napja felé harmadik vagy negyedik disznótoros estéjükét hirdették: most csak úgy sutyomban öletik le disznóikat az időjáráshoz alkalmazkodva.

Sok bor marad meg abból a százötven literből is, amelyet a fináncok a raktárban engedélyeznek. Százötven liter! Mi volt az például két éve egy csikorgós, tarjas, ropogós disznótoros estén az óbudai kocsmában! Még egy temetés utáni összejövetelnek se volt elegendő, mielőtt az özvegyasszonyt hazakisérték volna a tokenok, jóbarátok a kiszelöztetett lakásba.

A holtember koporsójában a hegyoldali temetőbe költöztették, amelyen gyalogut vezetett át egyik utcából a másikba, hogy az ember mindennap kétszer is elmehetett kedves halottja, apja vagy édesanyja mellett még holtaiban is, mintha élnének, csak aludni jöttek volna ide darabidőre, mint ahogy nyáron s ősszel szokás a szőlőkben. Talán felelnek is az óbudai holtak, mikor a halotti torra szánt százötven liter bor elfogyott és szemfájós, sírós, petyhüdt éjszaka után a kocsmáros új százötven liter borért hajt el sirja mellett a pincébe.

— Vigan voltak! — kiáltja megnyugtatóan a kocsmáros a tegnap elhalt barátának, komának.

Rége a gyakori temetésekből megélt Óbudán a harangozó és a vendéglős. Az újbor kiforrása után az idő már nekik dolgozott, mert haltak az emberek a hűvösödő, gyalázatoskodó időjárás folytán és a halotti toron mindenki kocsmában várta meg a bánat elmulását. Most? A legöregebb emberek is kiülnek a napsütésbe, eszük ágában sincs meghalni. Az öregasszonyok pedig abban találják mulatóságukat, hogy a fiatalabb nőknek segítsenek a Luca-napi szék készítésében. És ha majd a karácsonyi éjféli mise előtt készen lesz a szék: tán maguk is megreszkíroznak egy lépést a Luca-szék felé, mintha jóvendőbelijüket akarnák látni. Pénteken, tizenharmadikán indult meg a Luca-szék készítése Óbudán! Ugyan mi csoda völegényeket, férj-jelölteket, választottakat lát majd meg az óbudai leány amikor a harangszó a mulandóság hiánya felett panaszkodik! Az öregek kitartóan szívják a hideg pipaszárat. Napocsát hajt aranyszékében Óbudán a sikátorban is az északnyugati szél.

Krudy Gyula.